

Investering handler om at placere penge med forventning om fremtidigt afkast. Formålet kan være:

- at opbygge formue
- at beskytte købekraft mod inflation
- at skabe en ekstra indtægtskilde

Nogle af de mest almindelige investeringer er:

- Aktier: Du køber en ejerandel i en virksomhed. Klarer virksomheden sig godt, kan aktien stige i værdi, og du kan få udbytte.
- Obligationer: Du låner penge til fx en stat eller virksomhed og får renter. Typisk mere stabilt end aktier.
- Investeringsfonde: Du investerer via en fond, som spreder dine penge på flere aktiver. Det mindsker risiko og gør det nemt at komme i gang.

1. Målgruppe

Investering er for alle, der ønsker at få mere ud af deres penge og tage aktivt ansvar for deres økonomi. Uanset om du er nybegynder eller erfaren, ung eller ældre, har høj indkomst eller mindre opsparing, er der investeringsmuligheder, der passer til dig. Investering er særligt relevant, hvis:

- Der er lang tid til du skal bruge det investerede beløb
- Du kan tåle, at værdien går op og ned undervejs

Jo længere tidshorisont du har, desto større er muligheden for at udjævne udsving og opnå et attraktivt afkast.

Hvis du investerer med en kort tidshorisont, skal du være opmærksom på, at risikoen for tab typisk er højere.

2. Fordele og ulemper

Fordele	Ulemper
Mulighed for et afkast, der overstiger renten på en opsparingskonto	Markeder svinger, og der er ingen garanti for, at du får dine penge igen. Du kan miste hele eller dele af din investering
Du kan bevare eller øge din købekraft, fordi afkastet ofte overstiger inflationen over tid	Markedsudsving kan skabe utryghed og føre til følelsesbaserede beslutninger som fx paniksalg
Investering kan tilpasses dine mål - fx boligkøb, pension, børns uddannelse eller rejser	Nogle investeringer er komplekse eller svære at sælge hurtigt, hvis du pludselig får brug for pengene

3. Afkast

Positiv afkast opstår, når værdien af det, du har investeret i, stiger eller når du modtager løbende indtægter på dine investeringer. Det kan komme fra:

- Kursgevinst: Den mest almindelige form for afkast. Køber du fx en aktie til 100 kr., og den stiger til 130 kr., har du tjent 30 kr. Kursen kan også falde, hvilket giver tab på dine investeringer.
- Udbytte: Nogle virksomheder betaler en del af deres overskud ud til aktionærerne. Det kaldes udbytte. Også visse fonde udbetaler udbytte. Har du aktier i en sådan virksomhed eller fond, får du typisk penge én gang om året sat automatisk ind på din konto.
- Renteindtægter: Investerer du i obligationer, får du som regel en rente som betaling for at have lånt penge ud. Renten kan være fast eller variabel og udbetales ofte én eller to gange om året automatisk til din konto.
- Valutakursgevinst: Investerer du i udenlandske aktiver, kan du få gevinst, hvis valutaen stiger i forhold til den danske krone.

Valutakursen kan også falde, hvilket giver tab på dine investeringer.

Eventuelle omkostninger, du betaler i forbindelse med investeringer, reducerer dit afkast.

Realiseret vs. urealiseret afkast

- Urealiseret: Gevinst eller tab på værdipapiret, fordi værdien har ændret sig men du har ikke solgt.
- Realiseret: Når du sælger, og gevinsten eller tabet bliver endeligt.

I nogle typer investering beskattes afkast først, når det er realiseret. Det gælder dog ikke alle - fx pensionsmidler eller aktiesparekonto.

4. Risiko

Når du investerer, kan værdien både stige og falde. Der er en tæt sammenhæng mellem afkast og risiko: Jo højere afkast du går efter, desto mere risiko skal du som regel være villig til at tage.

Investeringer med højt afkastpotentiale - som aktier - kan svinge meget i værdi og indebærer derfor større risiko for tab. Kontantindstående og mere stabile investeringer som obligationer giver typisk lavere, men mere forudsigelige afkast.

Hvor meget værdien svinger, afhænger både af, hvad du investerer i, og hvordan du sammensætter dine investeringer.

Typer af risiko

Der er flere forhold, der påvirker risikoen:

Virksomhedsspecifik risiko

Hvis du fx kun investerer i én aktie eller én branche - øges risikoen for store tab. En bred sammensætning på tværs af sektorer, lande og aktivtyper mindsker risikoen.

Markedsrisiko

Risikoen for at værdien af dine investeringer falder, fordi markedet som helhed falder. Det kan skyldes:

- Økonomiske kriser
- Politiske begivenheder
- Ændringer i renter og inflation
- Andre generelle forhold i økonomien

Markedsrisiko påvirker risikable aktiver som aktier og aktiebaserede fonde mest.

Tidshorisont

Har du en kort tidshorisont, øges risikoen for tab, hvis du rammer et tidspunkt med lav markeds værdi, når du skal bruge pengene. En længere tidshorisont giver bedre mulighed for at udjævne udsving og opnå et positivt afkast.

Konkursrisiko

Investerer du i aktier eller obligationer fra virksomheder, er der risiko for, at virksomheden går konkurs. I så fald kan du miste hele din investering.

- Risikoen er særlig høj ved mindre eller økonomisk ustabile virksomheder/stater
- Risikoen kan mindskes ved at sprede investeringerne

Renterisiko

Nogle investeringer, fx obligationer, er følsomme over for ændringer i renteniveauet.

- Stiger markedsrenten, falder værdien af eksisterende obligationer

- Falder markedsrenten, stiger værdien af eksisterende obligationer

Valutakursrisiko

Hvis du investerer i udenlandske værdipapirer, kan ændringer i valutaen påvirke dit afkast. Selv hvis aktien stiger, kan du tabe penge i danske kroner, hvis valutaen falder. Omvendt kan en stærkere valuta øge dit afkast.

Inflationsrisiko

Hvis inflationen er højere end afkastet på dine investeringer, mister du købekraft. Risikoen er størst ved kontanter og lavtforrentede obligationer.

Psykologisk risiko

Mange reagerer følelsesmæssigt på markedsudsving. Fx ved at:

- Sælge i panik, når markedet falder
- Købe for dyrt, når stemningen er euforisk

Det kan føre til dårlige beslutninger og lavere afkast.

Likviditetsrisiko

Værdipapirer med lav likviditet kan være svære at sælge hurtigt, uden at du må acceptere en lavere pris. Det gælder fx:

- Visse ejendomsinvesteringer
- Unoterede værdipapirer
- Nichefonde

Det kan være et problem, hvis du pludselig får brug for pengene.

Bæredygtighedsrisiko

Investeringer i virksomheder, der ikke tager højde for miljø, sociale forhold eller ledelse, kan være mere udsatte for fx:

- Fremtidige reguleringer
- Skandaler
- Ændret forbrugeradfærd

Også investeringer i bæredygtige virksomheder kan indebære risiko, hvis de afhænger af politisk støtte eller umoden teknologi.

5. Værd at vide

Investeringsstrategi

Det er vigtigt at have en strategi, der passer til dine mål, din tidshorisont og din risikovillighed.

- Passiv investering: Du vælger fx brede fonde eller indeks, der følger markedet. Det kræver mindre tid og har ofte lave omkostninger.
- Aktiv investering: Du (eller en forvalter) forsøger at slå markedet ved fx at vælge bestemte aktier eller tidspunkter. Det kan give højere afkast - men også højere risiko og omkostninger.

Din tidshorisont har stor betydning:

- Langsigtet strategi (fx 5-20 år) giver mulighed for at udnytte vækst over tid.
- Kortsigtet strategi kræver mere opmærksomhed og indebærer højere risiko for tab.

Du kan også vælge at købe lidt ad gangen, fx hver måned. Det kaldes gennemsnitsmetoden og betyder, at:

- Du spreder risikoen over tid
- Du opbygger din portefølje gradvist

- Du undgår at skulle forsøge at ramme det rigtige tidspunkt at investere på

Portefølje

En portefølje er et udtryk for alle dine investeringer - det kan fx være en blanding af aktier, obligationer, fonde, ejendomme eller kontanter.

- En god portefølje er spredt, så du ikke er afhængig af én type investering.
- Porteføljen bør afspejle dine mål fx pension eller boligkøb og hvornår du skal bruge pengene.
- Over tid kan fordelingen ændre sig - derfor bør du justere (rebalancere), så den passer til din strategi.

Sådan handler du et værdipapir

Du kan handle værdipapirer på to måder:

- Selvbetjening: Log ind i net- eller mobilbank, find værdipapiret (fx aktie eller obligation), vælg antal og pris. Handlen gennemføres, når ordren matches på markedet, og papiret tilføjes din portefølje.
- Rådgivning: Du laver en risikoprofil sammen med rådgiveren, som foreslår investeringer. Når du vælger, kan rådgiveren hjælpe med at gennemføre handlen, eller du kan selv gøre det via netbank.

Depot og administration

Værdipapirer opbevares i et depot - typisk hos banken. Der kan være gebyrer forbundet med depotet, og det er vigtigt at holde styr på, hvordan dine investeringer er registreret.

Automatisering og geninvestering

Mange banker tilbyder automatisk geninvestering af udbytte eller faste månedlige investeringer. Det giver en disciplineret tilgang og udnytter renters rente over tid.

Skat

Skattereglerne afhænger af, hvordan du investerer - om det er som privatperson, gennem en personligt ejet virksomhed, et selskab, for pensionsmidler eller andet.

Vi giver kun generel information om skat. Det betyder, at vi ikke rådgiver om dine personlige forhold, men udelukkende om de generelle regler. Hvis du vil vide, hvordan skattereglerne præcist påvirker dig, anbefaler vi, at du taler med en revisor.

Omkostninger

Der er udgifter forbundet med at investere, fx:

- Handelsomkostninger: Fx kurtage (gebyr ved køb/salg)
- Valutavekslingsgebyrer: Ved køb/salg af udenlandske værdipapirer
- Børs- eller omsætningsafgift i udlandet: Afhænger af landets regler
- Depotgebyr: Betales til banken for at opbevare værdipapirerne
- Administrations- og forvaltningsomkostninger: Hvis du investerer gennem fonde

Uanset om du handler selv eller med rådgiver, får du oplyst de samlede omkostninger. Aktuelle priser og gebyrer kan ses på bankens hjemmeside.